

گزارش برنامه‌ی «با من بخوان» مناطق عشایری زاهدان

سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵

مسئول پروژه: سپیده آرمین

فهرست

۳..... با من بخوان در مناطق عشایری زاهدان به روایت اعداد

۴..... روند اجرای پروژه

۸..... اهداف و دستاوردها

۱۶..... با من بخوان در مناطق عشایری زاهدان به روایت تصویر

«با من بخوان»
در مناطق
عشایری زاهدان
به روایت اعداد

همکاران	مسئول پروژه: سپیده آرمین همکاران و آموزشگران پروژه: سپیده آرمین، سهیلا فلاح‌پور، فرشته یوسفی پشتیبان: سرکار خانم پروین امینی
زمان	شروع: مهر ۱۳۹۵ پایان: تیر ۱۳۹۶
تعداد کودکان، آموزگاران و مدرسه‌های زیر پوشش	۴۱۸ کودک ۲۰ مربی و آموزگار ۱۵ مدرسه (۱۴ مدرسه عشایری و یک مرکز کودکان بدسرپرست در داخل شهر زاهدان)
کتاب‌ها، دستنامه‌ها و فعالیت‌های ارسال شده	دور نخست: آذر ماه ۱۳۹۵ ۹۱۲ جلد کتاب به همراه دستنامه و برگه‌های فعالیت و کتابخانه‌ی پارچه‌ای کلاسی
	دور دوم: بهمن ماه ۱۳۹۵ ۱۴۳۱ جلد کتاب به همراه دستنامه و برگه‌های فعالیت

روند اجرای پروژه

مقدمات اجرایی
پیش از آغاز به کار
«با من بخوان»
مهر-آذر ۱۳۹۵

- ❖ جمع‌آوری آمار و اطلاعات لازم از هر منطقه
- ❖ نشست‌های پیش از آغاز به کار برنامه‌ها با حضور آموزشگران و سهمیم شدن تجربه‌های اجرایی دوره‌های قبل و برنامه‌ریزی برای اجرای برنامه در سال جدید
- ❖ نشست‌های کارگروه‌های گوناگون (بلندخوانی، سواد پایه، هنر و ...) و تعیین سرفصل‌های آموزشی در روند برنامه
- ❖ گزینش کتاب‌های باکیفیت به وسیله‌ی گروه کتاب‌شناسی و در تناسب با پایه‌ی تحصیلی و شرایط آموزشی و رفاهی هر منطقه
- ❖ سفارش و خریداری کتاب‌های تعیین‌شده برای هر منطقه
- ❖ بسته‌بندی و فرستادن کتاب‌ها به منطقه
- ❖ خرید وسایل لازم برای کارگاه‌های هنر و پوستر، بسته‌بندی بسته‌های کارگاهی و تحویل به آموزشگران
- ❖ هماهنگی با مسئولان آموزش و پرورش در منطقه برای آغاز کار پروژه

کارگاه‌های دور نخست: ۳ تا ۵ آذر ۱۳۹۵

- ادبیات کودک
- کتاب‌های باکیفیت
- عناصر داستان
- بلندخوانی
- کارگاه نمایش و بیان و بدن
- کارگاه ساخت انواع ماسک
- مجموعه کارگاه‌های سواد پایه شامل: آواورزی و الفباورزی، فارسی‌آموز، ریاضی‌آموز لولوپ و واژه‌نامه چیستانی
- شیوه‌های مستندسازی و گزارش‌نویسی

کارگاه‌های دور دوم: ۷ و ۸ بهمن ۱۳۹۵

- کارگاه تکمیلی بلندخوانی
- کارگاه تکمیلی تصویرخوانی
- کارگاه هنر، ساخت صحنه نمایش و عروسک دستکشی
- کارگاه تکمیلی آواورزی و الفباورزی و لولوپ

بازدید از مناطق زیر پوشش

بازدید نخست: ۲ تا ۶ بهمن ۱۳۹۵

در روزهای ۲ تا ۶ بهمن ۱۳۹۵، خانم‌ها آرمین و یوسفی، از مدارس عشایری زیر پوشش «با من بخوان» در منطقه‌ی زاهدان بازدید کردند. در این روزها از **۱۵ مدرسه و ۲۰ کلاس درس** بازدید به عمل آمد و کار آموزگاران و روند اجرای برنامه مورد ارزیابی قرار گرفت.

بازدید دوم: ۹ تا ۱۱ اردیبهشت ۱۳۹۶

در این تاریخ سپیده آرمین، مسئول پروژه، به همراه سه فیلم‌بردار از سه مدرسه (۵ کلاس) در منطقه بازدید کردند. از آن‌جا که این مدرسه‌ها کارهای خلاقانه در پیوند با برنامه‌ی «با من بخوان» انجام داده بودند برای فیلم‌برداری یک فیلم مستند برگزیده شدند.

اهداف و دستاوردها

شرایط منطقه

محرومیت

❖ محرومیت در این منطقه بسیار زیاد است؛ چه از نظر مادی و چه از نظر فرهنگی.

❖ ادامه‌ی تحصیل بعد از ابتدایی برای دختران مشکل است. دختران معمولاً در سنین پایین ازدواج می‌کنند.

❖ در مناطقی با وجود بودن دبیرستان، به دلیل مختلط بودن یا حضور دبیر مرد، دخترها اجازه‌ی تحصیل نداشتند.

پراکندگی جغرافیایی

❖ بیش‌تر مدرسه‌ها بین ۳۰ تا ۵۰ کیلومتر با شهر زاهدان فاصله دارند. دو مدرسه نیز در ۱۸۰ کیلومتری شهر قرار داشتند.

اهداف برنامه در منطقه

- ❖ توجه به آموزش کودکان مدارس عشایری استان که از محروم‌ترین مناطق استان هستند
- ❖ تقویت سواد پایه دانش‌آموزان دوزبانه با استفاده از شیوه‌های نوین آموزش خلاق کودک‌محور
- ❖ استفاده از ادبیات کودکان و گونه‌های مختلف آن در راستای رشد مهارت‌های خواندن و بهبود سواد پایه همزمان با افزایش علاقه‌ی کودکان به کتاب و کتاب‌خوانی و درک لذت خواندن
- ❖ آموزش مربیان و آموزگاران عشایری که تعدادی از آن‌ها در سال گذشته با علاقه و انگیزه‌ی زیاد به آموزش کودکان و اجرای برنامه‌ی «با من بخوان» پرداخته بودند و نیز توانمندسازی و افزایش مهارت‌های این مربیان برای غنا بخشیدن به فضا و محتوای کلاس‌ها
- ❖ پرداختن به ارزش‌های زندگی مانند شادی، صلح، مشارکت، احترام به طبیعت و... با توجه به نیاز منطقه

دستاوردها

❖ در این منطقه استقبال از برنامه خوب بود. با وجود این که برخی از مدارس چندپایه بودند و برخی تک‌پایه، کودکان و آموزگاران از کتاب‌خوانی استقبال کردند و اجرای برنامه در ایجاد انگیزه برای آمدن کودکان به کلاس درس بسیار موثر بوده است.

❖ نتایج اجرای طرح در کلاس‌ها بسیار مثبت ارزیابی می‌شود. خلاقیت و انرژی آموزگاران و دانش‌آموزان، در این مناطق محروم کارشناسان «با من بخوان» را به شگفتی واداشت و به آنان برای ادامه کار انگیزه و انرژی بخشید. پس از ابراز تمایل گروهی فیلم‌بردار و مستندساز از ساخت فیلمی درباره‌ی با من بخوان، سه آموزگار از این منطقه به دلیل فعالیت‌های خلاقانه‌شان برای ساخت این فیلم برگزیده شدند.

❖ یکی از نقاط مثبت اجرای برنامه در این منطقه، درصد بالای آموزگاران بود که به خوبی و با علاقه به اجرای طرح پرداخته بودند. از ۲۰ معلم عشایری ۱۸ نفر با علاقه طرح را اجرا کرده بودند و شش معلم بسیار خلاق کار کرده بودند. در بعضی مدارس که چند کلاسه بودند آموزگاران فعال، سایر همکاران‌شان را نیز هدایت می‌کردند و در اجرای برنامه با یکدیگر همکاری داشتند.

❖ برخی از آموزگاران خانم که در این منطقه مشغول به کار بودند، در کارگاه‌های نخست بسیار آرام سخن می‌گفتند و از شرکت در فعالیت‌ها خجالت می‌کشیدند. اما در بازدیدهای پایانی همین آموزگاران بسیار فعال بودند و به راحتی در کارهای گروهی شرکت می‌کردند.

❖ همه‌ی آموزگاران کتاب‌خوانی کرده بودند. کار با بسته‌های سواد پایه در کلاس‌ها انجام شده بود و در بیش‌تر کلاس‌ها نیز آموزگاران فعالیت‌های نمایشی در پیوند با کتاب‌خوانی را با کودکان اجرا کرده بودند. معلم‌ها می‌گفتند این بچه‌ها تفریحی ندارند و این ساعت‌های نمایش شادترین لحظات زندگی آنان است.

❖ با وجود کوچک بودن فضا در اغلب کلاس‌ها کتابخانه نصب شده بود. گاهی نیز آموزگاران با استفاده از وسایل در دسترس‌شان یا صنایع دستی منطقه کتابخانه‌ی دیگری درست کرده بودند. به این ترتیب همه‌ی کتاب‌ها در معرض دید و در دسترس دانش‌آموزان قرار دارند.

❖ با اجرای برنامه‌ی «با من بخوان»، فضای کلاس‌ها دگرگون و سرشار از رنگ و شادمانی شده است. آموزگاران با خلاقیت و جدیت خود در اجرای تمام بخش‌های برنامه، این کلاس‌های محروم از امکانات را به مکان‌هایی غنی برای یادگیری بدل کرده‌اند.

❖ آموزگاران با استفاده از رهنمودهای برنامه‌ی «با من بخوان»، محیط طبیعی زندگی کودکان را با کتابخوانی و سوادآموزی پیوند داده‌اند و با گردش‌های دسته‌جمعی و اجرای فعالیت‌های در پیوند با کتاب‌ها در محیط‌های بومی، فضایی سودمند برای یادگیری و ارتباط به وجود آورده‌اند.

❖ در اکثر فعالیت‌ها از وسایل دورریز استفاده شده بود. به نظر می‌رسد که آموزگاران با توجه به نیاز منطقه، به خوبی به اهمیت مفاهیم زیست‌محیطی در آموزش پی برده‌اند و آن را در فعالیت‌های خود به کار گرفته‌اند.

❖ همچنین برخی آموزگاران از فرهنگ بومی و صنایع دستی منطقه در اجرای برنامه‌ی «با من بخوان» یاری گرفته بودند که بسیار قابل توجه است.

❖ فضای همدلی و همکاری در کلاس‌ها به خوبی احساس می‌شد. کودکان معلول و دارای ناتوانی‌های جسمی با دیگر دانش‌آموزان همراه شده و فضاهای شادی را تجربه می‌کردند.

❖ دو مربی برگزیده‌ی استان سیستان و بلوچستان در سال گذشته، امسال نیز همچنان با علاقه و پیگیری در حال ترویج و اجرای طرح و تشویق دیگر همکاران‌شان هستند.

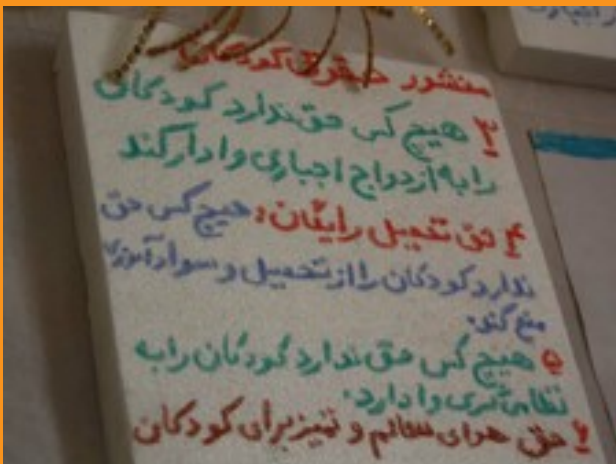

نکات مثبت اجرای برنامه در مدرسه‌های عشایری منطقه‌ی زاهدان

❖ آموزش و پرورش عشایر زاهدان همکاری بسیار خوبی برای اجرای با من بخوان در این منطقه داشت و آمادگی خود را برای ادامه‌ی برنامه در سال آینده اعلام کرد. گرچه معاون آموزش و پرورش عشایر می‌گفت گاه کارشکنی‌هایی از سوی برخی کارشناسان می‌شود.

❖ استقبال از برنامه و پرکار بودن آموزگاران در این منطقه بسیار چشمگیر بود. ۹۰ درصد آموزگاران برنامه را به خوبی اجرا کرده بودند که نسبت به مناطق دیگر بسیار قابل توجه است.

❖ همه‌ی آموزگاران به ادامه‌ی طرح تمایل داشتند به جز دو نفر؛ یکی به علت عدم اطمینان از حضور در منطقه در سال آینده و دیگری به علت عدم علاقه به نوشتن گزارش!

چند رخداد تاثیرگذار

❖ در یکی از مدارس دو معلم، یکی مدیر-آموزگار و دیگری آموزگار در پایه‌های چهارم تا ششم برنامه را اجرا می‌کنند. این دو آموزگار خلاق برای اجرای بلندخوانی کتاب «خانم زری به گردش می‌رود» کلاس‌های پایین‌تر را هم با کلاس همراه کردند و دسته‌جمعی به گردش رفتند. از آن زمان تا کنون وقتی دانش‌آموزان کلاس‌های دیگر متوجه می‌شوند که در یک کلاس «با من بخوان» اجرا می‌شود، از کلاس خود فرار می‌کنند و به آن کلاس می‌روند. بنابراین در حال حاضر سعی می‌کنند فعالیت‌ها را به طور مشترک اجرا کنند.

❖ یکی از دانش‌آموزان کتاب فارسی‌آموز آموز نخودی را به خانه برده بود و مادر بی‌سواد او آن قدر از این کتاب خوشش آمده بود که آن را پس نمی‌داد!

❖ دانش‌آموزی که یک چشمش در اثر ضربه‌ی چاقو در کودکی دچار مشکل شده است، اکنون بسیار با اعتمادبه‌نفس بلندخوانی می‌کند.

❖ یکی از آموزگاران می‌گفت دانش‌آموزان کلاس‌های دیگر می‌آیند و درخواست کتاب‌خوانی دارند و او مانده است که چگونه پاسخگوی همه باشد.

❖ آموزگاری تعریف می‌کرد: «پس از خواندن کتاب المر به دلیل کوچکی فضا تصویر آن را روی زمین کلاس کشیدیم و بچه‌ها آن را رنگ‌آمیزی کردند. از آن روز به بعد گویا المر در کلاس حضور داشت؛ بچه‌ها وقتی وارد کلاس می‌شدند به او صبح بخیر می‌گفتند و اگر پای‌شان روی آن می‌رفت از او عذرخواهی می‌کردند.

با من بخوان در مناطق عشایری زاهدان به روایت تصویر

در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ برنامه‌ی «با من بخوان» با پشتیبانی مالی سرکار خانم پروین امینی از نیکوکاران حامی برنامه‌ی «با من بخوان»، به طور ویژه برای مدارس عشایری منطقه‌ی زاهدان اجرا شد و ۴۱۸ کودک در ۱۵ مدرسه‌ی عشایری زیر پوشش برنامه قرار گرفتند.

تدوین و چاپ دستنامه و
فعالیت برای کتاب‌ها

نشست عمومی
با من بخوان

گزینش کتاب‌های
باکیفیت

▼ فرستادن کتاب‌ها به محل کارگاه‌ها

▼ بسته‌بندی کتاب‌ها برای هر آموزگار

▼ آماده‌سازی بسته‌های کارگاهی

برگزاری دور نخست کارگاه‌ها برای آموزگاران- آذر ماه ۱۳۹۵

کارگاه عناصر داستان
توالی داستان و پیرنگ

کارگاه نمایش
ساخت انواع ماسک و
شناخت انواع نمایش

کارشناس نمایش برنامه‌ی
«با من بخوان»، به آموزگاران می‌آموزد که
چگونه با روش‌های ساده‌ای می‌توانند
برای کودکان نمایش سایه اجرا کنند و
کتاب‌ها را با انجام فعالیت‌های نمایشی
برای کودکان جذاب‌تر سازند.

برگزاری دور دوم کارگاه‌ها برای آموزگاران- بهمن ماه ۱۳۹۵

کارگاه تکمیلی عناصر داستان،
بلندخوانی و تصویرخوانی

کارگاه تکمیلی سواد پایه
ریاضی آموز لولویی

برگزاری دور دوم کارگاه‌ها برای آموزگاران- بهمن ماه ۱۳۹۵

کارگاه نمایش
عروسک دستکشی و
ساخت صحنه‌ی نمایش

مربی‌ان مرد هم با علاقه در
ساخت عروسک‌های نمایشی
شرکت می‌کنند

کلاسی که به مکانی غنی برای یادگیری و خلاقیت بدل شده است.

مربی با اجرای مجموعه فعالیت‌های «با من بخوان»، از انواع نمایش گرفته، تا سواد پایه کلاس را سرشار از رنگ و شادی کرده است.

کودکان با همذات‌پنداری با شخصیت‌های داستان‌ها اعتماد به نفس و توان‌مندی چیرگی بر دشواری‌های زندگی خویش را می‌یابند

پیوند فرهنگ بومی با کتاب و کتابخوانی:

کودکان و آموزگاران یکی از تصویرهای کتاب «رفتیم به باغی» را سوزن‌دوزی کرده‌اند.

یک گردش کوتاه اما فرحبخش و خلاق:

کودکان روند داستان کتاب «خانم زری به گردش می‌رود» را به شکل واقعی و در فضای طبیعی و بومی خود نمایش می‌دهند و با کتاب ارتباط عمیق‌تری برقرار می‌کنند.

کارشناسان «با من بخوان»
در بازدید از مدارس کودکان را در
شناخت دستگاه آوایی و بیان آواها
یاری می‌دهند.

شناخت آواها و واکها اولین گام در
تقویت سواد پایه است که در
برنامه‌ی «با من بخوان» با بسته‌های
کتاب **الفباورزی** ممکن می‌شود.

توجه به ارزش‌های
زیست‌محیطی روح دیگری به
کلاس‌ها بخشیده است.

گلدان‌های ساخته شده از سی‌دی‌ها و بطری‌های دورریز بر اساس یکی از
دستنامه‌های راهنمای «با من بخوان»

خنده و بازی یادگیری را افزایش می‌دهند

در همه‌ی مدارس کتابخانه‌های
کلاسی، کتاب‌ها را در معرض
دید و در دسترس کودکان قرار
می‌دهند.

ساخت صحنه نمایش عروسک انگشتی و نمایش
سایه توسط آموزگار به شیوه‌ای خلاق و کاربردی ▶

اجرای نمایش توسط کودکان

آموزگار در حال بلندخوانی کتاب
«خرسی که می‌خواست قصه بگوید»

کودکان با علاقه و توجه به داستان گوش
سپرده‌اند.

آموزگار برای بلندخوانی کتاب
«خانم زری به گردش می‌رود» کودکان را
به دل طبیعت برده است.

کودکان در کنار فعالیت‌های
انجام شده در پیوند با
کتابخوانی و تقویت سواد پایه

کودکان با علاقه و شگفتی به بلندخوانی کتاب «رفتم به باغی» گوش سپرده‌اند.

«با من بخوان» در مناطق عشایری
زاهدان با پشتیبانی خانم پروین
امینی و همراهی آموزگاران دلسوز
و بانگیزه گامی بلند برداشته و
نشان داده است که با برنامه‌ی
درست و مطابق با نیازها و علایق
کودکان، می‌توان حتی در
محروم‌ترین مناطق نیز فضای
آموزشی خلاق و بانشاطی برای
کودکان فراهم کرد.

